

Programmabegroting 2019 – 2022

1. Inleiding

Onze inbreng is in grote lijnen meegenomen in de programmabegroting en dat stemt Democraten Roerdalen tot tevredenheid. Niet alles zal realiseerbaar kunnen worden, maar het zijn mooie doelen die nagestreefd worden.

Ondanks dat hebben we toch nog enkele opmerkingen en kritische vragen over de invulling van de programma's.

“Een belangrijke pijler voor het beleid voor de komende jaren is het betrekken van onze inwoners bij het ontwikkelen van nieuw beleid en maatregelen. Daarbij zijn de praktijk en de behoeften van de inwoners leidend voor de koers en keuzes die worden gemaakt”.

Een vaak terugkerende term is deregulering; minder regels. Wat ons betreft een goed streven, maar ook een lastige en niet altijd haalbaar. We moeten daarover eerlijk zijn. Regels zijn vaak ook nodig. Een regel die voor de één als hinderlijk en overbodig wordt gezien kan immers voor de ander juist beschermend en van toegevoegde waarde zijn.

Uiteraard is het belangrijk om te luistern naar onze inwoners zodat we daar ons beleid en maatregelen op kunnen aanpassen. Maar niet altijd kan de meest gehoorde mening van inwoners worden gevolgd. We moeten ook daar eerlijk in zijn.

Programma 1: Krachtige dorpen

Dit programma geeft invulling aan de sociale samenhang en leefbaarheid van de gemeenschap of de dorpskern, en omvat de sociale basisvoorzieningen zoals een school, kinderopvang een dorps huis en de verenigingen. Belangrijk vinden wij ook werkgelegenheid, waarbij we de werkgelegenheid die er is moeten koesteren.

Ook willen wij startende ondernemers de kans geven zich te vestigen.

Doel 1: ·Inwoners in een (potentieel) kwetsbare situatie worden weerbaarder, méér bewust van de eigen invloed op gezondheid en ontwikkelen veerkracht en vaardigheden.

Actie 1: Coaching op het gebied van leefstijl, werk en inkomen en gezondheid.

Zoals het omschreven staat is deze actie uitsluitend bedoelt voor mensen met een uitkering.

- Maar hoe bereikt de gemeente mensen zonder uitkering die ook in een kwetsbare situatie terecht kunnen komen, denk aan trotse ouderen die er niet voor uit willen of durven komen?
- Hoe denkt u het onderzoek verborgen armoede en verborgen eenzaamheid aan te gaan pakken?

Komt er in Vlodrop een nieuwe BMV 2 of wordt aansluiting gezocht bij de Blokhut? Als er een andere keuze wordt gemaakt creëren wij dan niet twee halve BMV's?

Programma 2: Participatie, ondersteuning zorg

Dit programma gaat over ondersteuning van inwoners met een hulpvraag. Wij gaan daarbij uit van nabijheid, maatwerk en empathie. Er is sprake van dorpsgericht samenwerken van professionals en vrijwilligers in het sociaal domein.

- Hoe moeten we deze samenwerking zien met betrekking tot taken, delen benodigde kennis van problematiek; dus papieren uitwisseling over kennis of fysieke hulp aan de klant?
- Kan expliciet aangegeven worden wat gevraagd wordt van vrijwilligers?

Jeugd: We zien een lichte afname van het beroep op specialistische jeugdhulp, terwijl de omvang van de casuïstiek van het CjG toeneemt.

Het kan onze goedkeuring wegdragen dat actief samenwerking wordt gezocht met huisartsen en ingezet wordt op toegankelijke ondersteuning van ouders, jeugdigen, huisartsen en leerkrachten en de inzet van een orthopedagoog. Beter aan de voorzijde preventieve aanpak dan achteraf specialistische hulp vragen.

- Wordt het resultaat van deze aanpak gemonitord en gerapporteerd? Bij experimenten mogen die cliënten niet de dupe worden indien methoden falen.
- Waarom is nooit uitgezocht waarom Roerdalen zoveel geld uitgeeft aan jeugdzorg?
- Lopen we teveel mee aan de hand van Roermond of hebben we een eigen beleid?
- Gezamenlijke inkoop zorgtaken en zorgproducten wie (gemeente) of welke instantie (bedrijf) gaat dit doen? Is dit van voor heel Midden-Limburg of varen wij nog een eigen koers?

Participatie, werk & inkomen

In het Regeerakkoord is voorgesteld om loonkostensubsidie in de Participatiewet te vervangen door loondispensatie. Mensen kunnen betaald werken tegen het minimumloon in plaats van werken op bijstandsniveau. Meedoen in de maatschappij is belangrijk. Zelf de regie hebben is daarmee niet gewaarborgd en zal begeleiding bij persoonlijke ontwikkeling aandacht blijven vragen. Inzetten op preventie en vergroten van de weerbaarheid kunnen wij ondersteunen

Samenwerking vanuit het sociale wijkteam met professionals om sneller en eerder mensen te helpen is een goed voornemen.

- Worden resultaten / doorlooptijden gemonitord en gepresenteerd?

De rijksbijdrage participatie daalt jaarlijks vanwege het feit dat het rijk aanzienlijk minder bijdraagt in de kosten voor de sociale werkvoorziening terwijl de component re-integratie enigszins stijgt.

De komende jaren krijgen we jaarlijks meer rijks gelden voor het uitvoeren van het onderwijs-achterstandsbeleid.

Wij willen aandacht vragen om deze thema's te verbinden. Jongeren die een onderwijsachterstand hebben zouden, na hun schoolse begeleiding, in een sociaal werkbedrijf kunnen door ontwikkelen naar een reguliere baan.

Zelfredzame inwoners die kunnen deelnemen in de samenleving.

Wij verwachten een positieve impuls bij integrale toegang van hulpvragen via het sociaal wijkteam, dat zelfstandig hulp kan inzetten, voor snelle oplossingen, zodat geen verkokering ontstaat bij inzet van professionals.

- Kan door eenvoudige registratie van tijden van vraag tot aandragen oplossingen de doorlooptijd van een aanvraag en de hoeveelheid openstaande vragen gemonitord worden (Denk aan trechtermodel)?
- Kan een LEAN-aanpak (= maximale waarde voor de klant realiseren met zo min mogelijk verspilling) zorgen voor een kortere doorlooptijd en optimalisatie van processen?

Westrom medewerkers detacheren bij team Onderhoud – zie programma 6.

Verbeteren dienstverlening MER. Hier dienen nog de nodige inhaalslagen gemaakt te worden en wij zijn niet tevreden over de huidige dienstverlening wat betreft service-gerichtheid, klantvriendelijkheid en efficiëntie. Wij willen dat hier op korte termijn een verbeter slag gemaakt wordt en vragen ons af welke maatregelen in 2018 genomen gaan worden - zie ook programma 7.

Programma 3: Veilige dorpen

Zichtbaarheid van de Boa's en wijkagenten wordt vergroot. De gestelde prioriteiten kunnen we onderschrijven. We willen daarbij wel aanvullen dat ook woninginbraken een belangrijke reden is voor het gevoel van onveiligheid binnen onze gemeente. Dit komt wat ons betreft onvoldoende terug in dit programma. Daarom het verzoek aan het college om ook deze vorm van criminaliteit voldoende aandacht te geven.

Wij hebben al eerder aangegeven dat de zichtbaarheid van onze handhavers in onze kernen te wensen overlaat. Ook kleine overtredingen leveren veel ergernis en frustratie op. Overtreders dienen op heterdaad betrap te worden, maar dat is lastig en zeker als er geen handhavers aanwezig zijn. Wij zijn er in ieder geval voorstander van om hier nadrukkelijk naar te kijken en desnoods extra middelen voor in te zetten.

Geregeld krijgen we ook meldingen over woonoverlast.

(Uitleg wet woonoverlast. Met de wet aanpak woonoverlast is de Gemeentewet gewijzigd door toevoeging van artikel 151d Gemeentewet. In dit artikel is bepaald dat de raad de burgemeester bij verordening de bevoegdheid kan verlenen tot oplegging van een last onder bestuursdwang aan degene, die een woning – of een bij de woning behorend erf – gebruikt, indien door gedragingen in of vanuit die woning of dat erf omwonenden ernstig worden gehinderd. De wet voorziet dus in de introductie van een specifieke gedragsaanwijzing. Op grond van de aanwijzing moet de overlastgever bepaalde handelingen doen of juist nalaten op straffe van een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom.)

- Is de portefeuillehouder handhaving er al uit voor wat betreft de wet woonoverlast ofwel de ASO-wet, zodat Roerdalen hier kan ingrijpen als het nodig is?

Borgen van operationele beschikbaarheid van de Brandweer

Met de brandveiligheid op park Rothenbach is het niet goed gesteld. Wij hebben echter begrepen dat WML en de gemeente werken aan een oplossing.

- Aanrijtijden in buitengebieden kunnen verkort worden door samenwerking over de landsgrenzen. Welke rol vervult de gemeenten en welke rol is weggelegd voor de veiligheidsregio Noord?
- De bijeenkomsten over Brandveilig Leven (waar wij ons toentertijd sterk voor hebben gemaakt) gecombineerd met Inbraakpreventie willen wij graag weer gecontinueerd zien. Ondanks dat het in het programma is opgenomen vinden wij het belangrijk genoeg om dit nogmaals te herhalen.

Programma 4: Economie, Natuur, Toerisme en Cultuur

Doel 1: Bevorderen van de ruimtelijke en sociale samenhang van de dorpskernen en het buitengebied. In het verleden hebben wij herhaaldelijk ervoor gepleit dat voormalige agrarische bebouwing ook anders bestemd moet kunnen worden, zonder gevolgen voor de omgeving. Met het anders bestemmen van deze bebouwing voorkomt men leegloop en verloedering van het platteland, tevens voorkomt men het risico van criminaliteit.

Het zwerfvuil en dumpingen in het buitengebied verdient prioriteit. Dit probleem wordt op termijn onbeheersbaar. Hier zal actie ondernomen moeten worden.

- Wordt er voldoende controle uitgevoerd op zwerfafval en dumpingen in het buitengebied?

Actie 2: Herijken gemeentelijk grondgebied

Niet alleen de vrijetijdseconomie stimuleren, maar ook andere initiatieven die bijdrage aan de werkgelegenheid. Een concreet actiepoint is dat er in 2019 de mogelijkheid naar het plaatsen van zonnepanelen op de stortplaats wordt onderzocht. Hier ligt groot financieel/economisch belang voor de gemeente.

Hiervoor hebben wij 13 juli 2017 een motie ingediend die werd aangenomen.

Actie 4: Verbeteren toeristische en recreatieve mogelijkheden

Het goed onderhouden van het buitengebied en het in stand houden van onze wandel-, fiets-, ruiter- en men-paden biedt ruimte voor recreatieve en toeristische mogelijkheden.

Een goed voornemen waarbij wij aandacht vragen voor een goede staat van knooppuntroutes. Daar waar mogelijk zouden wij in buitengebieden scheiding van landbouwverkeer en fietsers zien, middels blijvend goed berijdbare fietsstroken.

Ook zijn wij voorstander van het aanleggen van een fietspad langs de Rothenbacherweg.

Doel 2 Bevorderen van bedrijvigheid en werkgelegenheid op het gebied van toerisme en recreatie, kunst en cultuur

Actie 1: Ondersteunen ondernemers

Prima dat we inzetten op cultuur, recreatie en toerisme. We hebben echter een veel groter aantal ondernemers buiten deze branche. Er zijn in Roerdalen ruim 800 inschrijvingen bij de Kamer van Koophandel en ook die willen wij steunen.

- Wat draagt een strategische investeringsagenda voor Midden-Limburg (SML) bij aan de economische ontwikkeling van Roerdalen, of nog beter voor ondernemers in Roerdalen?

Doel 3: Bevorderen van de duurzaamheid en invulling geven aan de energietransitie.

Actie 1: Actieplan duurzaamheid

Zie actiepunt 2 Herijking gemeentelijk grondgebied. Solarpark Montfort.

Daarnaast zijn wij er voorstander van om straatverlichting die defect is te vervangen door Ledverlichting.

- Wat zijn de uitkomsten van de klimaat-stresstest?
- Is Roerdalen waterklaar?

Programma 5: Woonomgeving

In de inleiding hebben we kunnen lezen dat er een toename is van bouwactiviteiten, en ook dat er ruimtelijke en economische ontwikkelingen zijn. Zoals Borgerpark, 't Sittert en Mariaveld. Dit kan leiden tot extra inwoners voor onze gemeente. Deze mensen moeten wel ergens kunnen wonen, de beoogde woningen moeten dan wel voldoen aan de eisen en behoeften van de mensen. Het aantal huishoudens zal wellicht sneller stijgen dan het aantal passende woningen.

- Wij hebben onze planvoorraad bijgesteld, maar hebben wij nog genoeg plannen voor bijvoorbeeld vrije sectorwoningen?
- En kunnen we als gemeente nog voldoen aan de toenemende vraag van betaalbare seniorenwoningen?

Natuurlijk moeten we goed voor onze ouderen zorgen, maar daarnaast moeten we ook jongeren binden aan onze mooie gemeente. Modulair duurzaam bouwen met aanpassingsmogelijkheden in behoefte aan ruimte en duurzaamheid willen we meegeven in de overwegingen.

Beleidsregel woningbouwcompensatie

Als gemeente hebben wij in 2014 de beleidsregel woningbouwcompensatie vastgesteld.

- Hoe vaak is van dit beleid gebruik gemaakt en hoe vaak heeft er in het kader van dit beleid een financiële compensatie voor een wooneenheid plaatsgevonden?
- Kortom, is dit beleid inmiddels niet achterhaald omdat de vraag is veranderd en kunnen we zodoende deze beleidsregel gaan schrappen?

Ruimtelijke ordening

We zijn van mening dat binnen onze gemeente sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening. Naast het toetsen van nieuwe initiatieven betekent dat ook dat in gevallen, als de mogelijkheid zich voordoet, bestaande situaties geherstructureerd kunnen worden. Denk aan bedrijven die midden in een kern zijn gelegen of woningen bij een bedrijventerrein. Mocht zich een mogelijkheid tot herstructurering voordoen, dan dient de gemeente wat ons betreft *in alle redelijkheid* de herstructurering te faciliteren of te stimuleren. Een goede ruimtelijke ordening is immers één van de redenen waarom de gemeente aantrekkelijk is en blijft om in te wonen, te werken én te recreëren.

Programma 6: Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen

Wij zijn voorstander van goed onderhoud van de openbare ruimten. Wat ons betreft moet dit niveau minimaal gehandhaafd blijven. Wij zijn een toeristische en recreatieve gemeente en daar horen goed onderhouden fiets- en wandelpaden bij, maar ook verharde en semi verharde en onverharde wegen. Goed onderhouden openbare ruimten zijn het visitekaartje van onze gemeente, en maakt het aantrekkelijk om hier te wonen en te recreëren.

Ook zien we steeds vaker dumpingen en niet alleen van drugsafval, maar ook zwerfafval en landbouwfolie. Na meldingen verloopt de handhaving stroef. Dit vraagt meer aandacht om ernstige problemen te voorkomen.

Samen met de inwoners werken aan integrale gebied gerichte projecten.

Als men informatie/inspraak avonden organiseert neem dan ook serieus de wensen van de inwoners mee en voorkom ontevredenheid.

- Voorbeeld hiervan is de Hoofdstraat/Markt in Posterholt, waar de 'rammelstroken' worden vermeden en de mens de verkeer remmende factor wordt, dit is toch nooit de bedoeling?
- Maaibeleid, wordt hierbij rekening houden met de verkeersveiligheid op kruisingen?
- En ook met te hoge begroeiing langs fietspaden. (netels en distels)?

Onderhoud van recreatieve routes - zie programma 4

Duurzaamheid - zie programma 4

Organisatie groenonderhoud

We zien kansen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten in onze buitendienst. In 2019 wordt een plan uitgewerkt over de definitieve invulling van het groenonderhoud en de organisatie daarvan in onze buitendienst. Hierover nemen we nog een besluit.

- Wat vraagt dit aan investering in middelen, zijn deze begroot?
- Is opleiding met betrekking tot veiligheid / werken langs de weg / VCA geborgd?
- Wat vraagt dit aan additionele reguliere capaciteit met betrekking tot toezichhoudende taken, is dit begroot?
- Is personeel opgeleid om te werken met mensen met beperkingen in het psychosociale spectrum?
- Hoeveel mensen van Roerdalen werken in het groen bij Westrom/PrioVerve?

Programma 7: Bestuur, organisatie en dienstverlening

Doel 1: Communicatie organisatie en toegankelijke dienstverlening waardoor inwoners zich gehoord, geholpen en betrokken voelen

Communicatie hoeft niet duur te zijn, maak het eenvoudiger, communiceer in begrijpelijke taal en vereenvoudig regels en werk niet, of zo min mogelijk, met afkortingen. Hiervan vinden we niets terug in de acties van doel 1.

Veel intenties en weinig concrete acties. Benieuwd wat € 300.000 experimenteerruimte gaat bieden. Met betrekking tot de MER is voor ons de tijd voor experimenteerruimte gepasseerd. Wij verwachten dit jaar een concreet actieplan ter verbetering van de werkwijze binnen de MER. Geen woorden meer, vergezeld van rekeningen, maar daden met verbetertrajecten en actieplannen en de daarbij behorende deadlines.

Democraten Roerdalen wil naar buiten (onze inwoners) het accent leggen op de beste oplossing voor de klant en naar deelnemende gemeenten het accent leggen op goede/snelle dienstverlening tegen lage prijzen door kosten te beheersen.

Programma 8: Algemene middelen

Weerstandsvermogen

- De gemeente mag een uitstekende ratio weerstandsvermogen hebben, maar geeft dit ook weer wat er aan kapitaal verloren is gegaan aan achterstallig onderhoud van vastgoed en wegen? Zijn kosten voldoende meegenomen?

OZB

Voor het jaar 2018 was de macronorm voor de OZB stijging landelijk vastgesteld op 3,2%. De daadwerkelijke stijging was 2,36%. De landelijke stijging is hiermee binnen de macronorm gebleven, waardoor er geen correctie hoeft plaats te vinden op de macronorm voor 2019. Deze is in de meicirculaire vastgesteld op 4%. In de nu voorliggende begroting is rekening gehouden met een stijging van de OZB van 2%. Fijn dat de stijging van de OZB met 2% achterblijft bij de landelijke stijging van 4%.

Laten we zo efficiënt mogelijk omgaan met onze financiële middelen maar laten we wel alles op orde houden.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Doordat de markt aantrekt en de prijzen stijgen, moeten we niet de budgetten aanpassen maar de ambities bijstellen, plaats geen peperduur straatmeubilair, maar houd het eenvoudig, effectief en veilig. Richt wegen effectief in op minimale eisen.